

Opsamling af høringsvar fra 2. offentlighedsperiode for forslag til § 25-tilladelse og miljøkonsekvensrapport for dagligvarebutik ved Porten

Forslag til § 25-tilladelse og miljøkonsekvensrapport for dagligvarebutik ved Porten har været i offentlig høring i otte uger fra den 3. maj 2024 til den 28. juni 2024, jævnfør miljøvurderingslovens § 35, stk. 5.

I løbet af høringsperioden er der kommet seks høringsvar til forslaget om § 25-tilladelse. Nedenfor findes hvert høringsvar i deres fulde form efterfulgt af forvaltningens bemærkninger og indstilling.

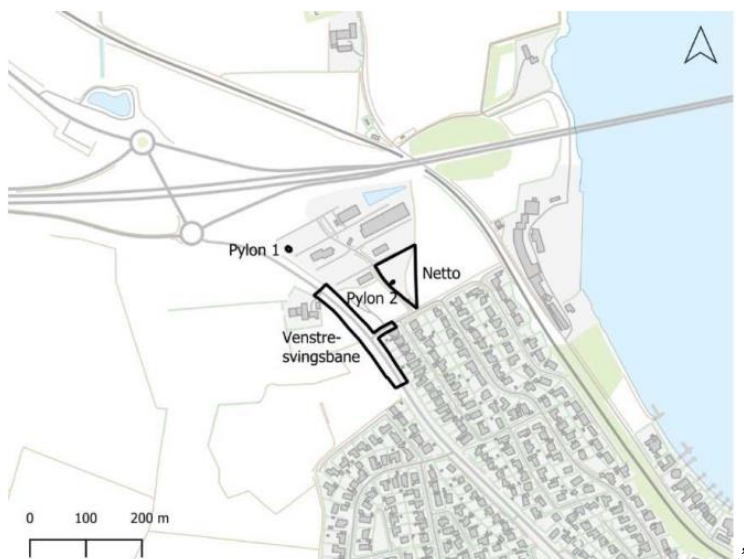
1. Vejdirektoratet

”Vejdirektoratets udtalelse vedr. pylon 1 – Erhvervsområdet Porten, Sønderborg

Vejdirektoratet er i forbindelse med høring over miljøkonsekvensrapport og udkast til § 25 tilladelse til etablering af dagligvarebutik ved Porten 2 i Sønderborg med p-pladser blevet bedt om at forholde sig til hvorvidt pylon 1 (på 6 meter), som ønskes opstillet på matr.nr. 1858e Dybbøl Ejerlav, Dybbøl ifm. opførelse af ny Netto på Porten 2 (matr.nr. 1858l) i Sønderborg, vil være i strid mod naturbeskyttelseslovens forbud mod reklamer i åbent land.

Sønderborg Kommune har den 25. juni 2024 fremsendt vurdering (dateret 10. april 2024) af at pylonen opsættes i det åbne land og dermed er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 21.

Pylonen ønskes opstillet så den er synlig fra Sønderborgmotorvejen/Alssundbroen. Vejen er statsvej, hvor Vejdirektoratet fører tilsyn med reklameforbuddet i åbent land.

Tegning af pylon 1's placering. Tegningen indgår i det oprindelige sagsmateriale.

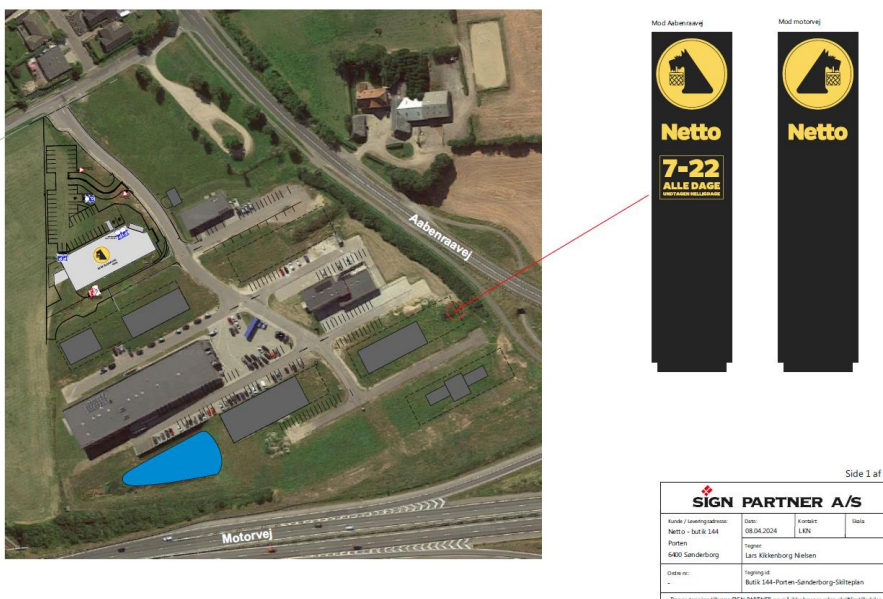
Ifølge naturbeskyttelseslovens § 21, stk. 1 må der ikke i det åbne land anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandøjemed.

Vejdirektoratet er enige med Sønderborg Kommune i vurderingen af at reklamepylonen på den ønskede placering vil være omfattet af forbuddet i naturbeskyttelsesloven, fordi:

Reklamepylonen har til formål at reklamere for en dagligvarebutik.

Reklamepylonen vil være opstillet i det åbne land, idet den placeres uden for bymæssig bebyggelse.

Området er udlagt som erhvervsområde, men fremstår ikke som færdigudbygget. Desuden fremgår det af skitse fremsendt 25. juni 2024, at pylonen placeres udenfor den fremtidige facadelinje langs Aabenraavej og dermed må forventes at blive oplevet som placeret i åbent land, selv når området er fuldt udbygget.

Udklip fra materiale fremsendt pr. mail fra Sønderborg Kommune den 25. juni 2024.

Naturbeskyttelseslovens forbud er absolut, hvilket betyder, at der ikke kan dispenseres fra forbuddet. Der er dog undtagelser fra forbuddet, som betyder, at der er nogle tilfælde, hvor reklamer mv. i det åbne land er lovlige.

Pylon 1 vil være ulovlig

Det er Vejdirektoratets opfattelse, at pylonen ikke lovligt kan opsættes på den ønskede placering. Pylonen vil ikke være omfattet af virksomhedsundtagelsen i lovens § 21, stk. 2 nr. 1. (umiddelbartilknytning til virksomheden), idet den ønskes opsat ca. 175 meter fra den dagligvarebutik, som den reklamerer for.

Pylonen kan eventuelt flyttes til en placering i den eksisterende bymæssige bebyggelse, bag facadelinjerne.

Vejdirektoratet har i øvrigt ikke nogen indvendinger for så vidt angår pylon 2, som ønskes placeret tæt på dagligvarebutikken. Dette begrundes vi med, at pylon 2, når dagligvarebutikken er opført, kan anses for at være placeret i bymæssig bebyggelse og derved ikke er omfattet af forbuddet i naturbeskyttelseslovens § 21.

Såfremt der sker ændret eller anden udbygning af erhvervsområdet end det forelagte materiale, vil der skulle foretages en ny vurdering.

Begreber

Ved "åbent land" i naturbeskyttelseslovens forstand forstås ethvert område, som af trafikanter og andre, der færdes i området, ikke opleves som by eller er en del af et byområde. Arealets zonestatus (f.eks. byzone) har ingen betydning, da det er den umiddelbare oplevelse af landskabet, der lægges vægt på.

Selvom et areal kan virke skæmmet af menneskeskabte omgivelser i form af nogle enkelte bygninger, trafikskilte, lyssignaler m.v. eller andre tekniske indretninger, betyder det ikke, at arealet af den grund mister karakter af åbent land. Også større grønne kiler i et byområde, kan fremtræde som åbent land.

Forbuddet vedrører ikke kun stationære skilte, men også reklamer på containere, biler og andre mobile indretninger, hvis der er tale om en fast jævnlig tilbagevendende parkering, jf. kendelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Lovgrundlag

Der må ikke anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed i det åbne land (se naturbeskyttelseslovens § 21, stk. 1).

En reklame i åbent land er kun tilladt, hvis den er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 21, stk. 2, nr. 1 – 11 og § 21, stk. 3, og som er yderligere reguleret i "Bekendtgørelse om opsætning af skilte og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed i det åbne land, bekendtgørelse nr. 817 af 20. juni 2018, herefter benævnt bekendtgørelse nr. 817.

Forvaltningens bemærkninger:

På baggrund af Vejdirektoratets høringssvar og afgørelse om at pylonen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 21, stk. 1 og ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelserne, er pylon 1 taget ud af projektet efter aftale med bygherre.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at pylon 1 tages ud af projektet, hvilket konsekvensrettes gennem hele § 25-tilladelsen.

2. Borgergruppen "Bevar Dybbøls Historiske Skanser"

"Borgergruppen "Bevar Dybbøls Historiske Skanser" gør hermed indsigelse imod at Sønderborg Kommunes ny miljøkonsekvenssrapport herunder §25-tilladelse for dagligvarebutik.

Miljøkonsekvensrapporten overholder ikke lokalplan 4.10-12 ved etablering af Netto ved Porten 2, 6400 Sønderborg i henhold til Kulturstyrelsens krav, bilag 2, bilag 3, bilag 4

Borgergruppen gør indsigelse imod Sønderborgs Kommunes ændring af lokalplan 4.10-12, herunder indsigelse mod den øgede miljøpåvirkning der fremgår af den fremlagte miljøkonsekvens rapport for gennemførelse af Netto byggeriet ved Porten 2, 6400 Sønderborg Kommune vil give lokalplandispensation til Nettos byggeri på lokalplanområdet 4.10-12 der er i direkte strid med Kulturstyrelsens forudsætning for at lokalplan 4.10-12 kunne vedtages.

Kulturstyrelsen har tidligere oplyst at det i praksis ikke vil være muligt at opnå dispensation i lokalplan 4.10-12 området på grund af de fredede Dybbølskanser.

Lokalplan 4.10-12 forudsætter at man kan bevare det visuelle sammenhæng imellem skanse X og Alssund. Kulturstyrelsen har således betinget at delområde 4 der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 18 ikke må bebygges og at der ikke må etableres andre anlæg der kan spærre for den visuelle udsigt set fra skanse X og set fra 100 meter zonen mod Alssund. Der må således ikke ske beplantning i delområde 4 og delområde 5 der bliver højere end 50 cm, ifølge kortbilag 5 i lokalplanen.

Af hensyn til fastlagte udsigtslinjer igennem byggeriet fra de fredede Dybbølskanser forudsætter Lokalplan 4.10-12 at der kun bygges i de i lokalplanen afsatte byggefelter og at parkeringspladser kun anlægges i de i lokalplanen afsatte felter til parkeringspladser.

Nettos byggeri overskrider både bebyggelsesarealer og parkeringspladsareal i byggefeltet, område 3, endvidere anlægges parkeringspladser i delområde 4, hvor der ikke må bebygges eller etableres anlæg.

Borgergruppen gør indsigelse imod at der for gennemførelse af Nettos Byggeri sker ændring i det areal der ifølge gældende lokalplan helt skal friholdes for anlæg, men hvor arealet nu ønskes inddraget til at anlægge parkeringspladser.

Lokalplan 4.10.12 blev tilladt af Kulturstyrelsen med en række begrænsninger efter at kulturstyrelsen havde ophævet lokalplan 4.10-11 på grund af manglende miljøvurdering der ikke i tilstrækkelig grad tog hensyn til kulturpåvirkningen af de fredede Dybbølskanser. bilag 1

Kulturstyrelsen havde en meget afgørende betingelse som forudsætning for tilladelse til byggeri på lokalplanområde 4-10-12:

Fra fæstningsanlægget Skanse X området og rastepladen inden for 100 meterzonen skulle der være en udsigtskile ned til Alssund fri for alt byggeri og anlæg, således at man stadig kunne få et indtryk af de skanser der gik fra skanse X ned til Alssund.

Borgergruppen gør ligeledes indsigelse mod at gennemførelse af Nettos Byggeri som planlagt.

Vej, støjforhold og reklameskilte med belysning vil ændre det nordlige skanseområdes helhedsindtryk.

Følgende forhold påklages:

Borgergruppen "Bevar Dybbøls Historiske Skanser" gør indsigelse imod at Sønderborg Kommune vil tillade vejregulering inden for 100 meter beskyttelses zonen, der er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 18.

Vejreguleringen inden for 100 meter beskyttelses zonen, vil forringe den visuelle udsigt fra skanseområdet og give øget trafik og dermed øget trafikstøj i området.

I forbindelse med lokalplan 4.10-12, blev der opgivet meget lave trafikstøjstal på 52 DB ved Alssundvej, der efterfølgende har vist sig at være ukorrekte.

Senere støjmålinger i forbindelse med statens støjundersøgelse i Danmark, har påvist at støjen ligger på ca. 68 DB.

Der er således ved Porten/Åbenråvej tale om en forskelsværdi på 16 DB, svarende til at der er 533 % gange så meget støj som oprindeligt forudsat i lokalplanen 4.10-12.

Netto byggeriet er opgivet til yderligere ca. 1 DB svarende til 10-15 % stigning.

En støjpåvirkning der yderligere er påvirket af at SIB har bortgravet en lang ca. 2,5 meter høj jordvold imellem Lokalplanområdet og motorvejen. Bilag 5

Visualiseringen er således også ændret efter denne afgravning.

Forudsætningen for miljøvurderingen i lokalplan 4.10-12 er således helt forkerte. Boligområdet op til lokalplanområdet må i dag betragtes som kraftigt støjplaget område, der kræver en indsats mod den øgede trafikstøj, før lokalområde 4.10-12 yderlige bebygges.

Belysning og skilte

Borgergruppen "Bevar Dybbøls Historiske Skanser" gør indsigelse mod at opsætte skilte med indbygget lyskasser, samt opsættelse af pylon ud mod motorvejen uden for Nettos byggefelt.

Netto ønsker at opsætte skilte på både bygning og som pyloner med indbyggede lyskasser.

Indbyggede lyskasser i skilte er ikke tilladt ifølge lokalplanen.

Udhængskilte er ikke tilladt i lokalplanområdet.

Skilte skal i følge lokalplanen være tekstskilte med passiv udvendig belysning og ikke indbyggede lyskasser i selve skiltene

Opsætning af Pylon ud mod motorvejen er ligeledes ikke tilladt ifølge Bekendtgørelse nr. 817 af 20/6 2018, hverken med eller uden belysning.

Det er ligeledes næppe tilladt at opsætte Pyloner uden for eget byggefelt ifølge lokalplan 4.10-12

Borgergruppen "Bevar Dybbøls Historiske Skanser" gør hermed indsigelse imod at Sønderborg Kommune ikke overholder lokalplan 4.10-12 ved etablering af Netto ved Porten 2, 6400 Sønderborg i henhold til Kulturstyrelsen krav.

Følgende forhold påklages:

- At Netto byggeriet er større end de tilladte 1000 kvm i byggefeltet
- At Netto byggeriet bygges udenfor de afsatte byggefelter
- At der anlægges flere parkeringspladser end forudsat i lokalplan 4.10-12 i delområde 3
- At der anlægges parkeringspladser i delområde 4, som skal friholdes for alt byggeri og anlæg.
- At der terrænreguleres i delområde 4
- At der opsættes lysarmaturkasser og udhængsskilte
- At der opsættes Pylon ud mod motorvejen og lige foran skanserne og udenfor Nettos byggefelt.
- At der mangler støjdemping, til stor skade for beboerne i området og den kulturhistoriske oplevelse.
- At trafikken øges på et kulturhistorisk område der ikke kan rumme denne trafik.
- At der opføres restaurant i byggefeltet.

Manglende overholdelse af lokalplan 4.10-12

Sønderborg kommune fortsætter med at forringe Dybbølskansernes kulturhistoriske værdier og undlader helt at overholde deres tilsynspligt.

Eksempler herpå er:

- flere ulovlige skiltetyper og pyloner med indbyggede lyskilder på lokalplanområdet.
- overskridelser af byggehøjder med tekniske installationer, ventilationsanlæg og ovenlys vinduer der overskrider tilladte max topkote for de enkelte bygninger.
- overskridelse af tilladt bebygget areal i de enkelte byggefelter.
- fjernelse af støjvolde ud mod omfartsvej
- kulturpåvirkningen og støjgrænserne har for længst overskredet den oprindelige lokalplan.
- Sønderborg Kommune søger tilsyneladende med en ny konsekvensrapport for Netto byggeriet at legalisere den manglende, overholdelse af lokalplanen.

Borgergruppen Bevar Dybbøl historiske skanser opfordrer Kulturstyrelsen til at forhindre yderligere ødelæggelse af det nordlige skanseområde, herunder opstilling af høje pylonskilte med lys lige foran skanserne.

Det undre endvidere Borgruppen at der ikke anlægges parkeringspladser på de endnu ikke bebyggede byggefelter tæt ved Netto byggeplaner, men at man i stedet vil inddrage det beskyttede delområde 4 til parkeringspladser.

Denne indsigelse er ligeledes sendt til:

Slot-kulturstyrelsen, Center for kulturarv, Fejøgade 1,2 sal, 4800 Nykøbing FalsterMiljø

Naturstyrelsen, Førstballevej 2, 7183 Randbøl

Kystdirektoratet, Højbovej 1, 7620 Lemvig ”

Kommentar fra forvaltningen: Følgende bilag er vedhæftet i mailen, men er ikke indsat i indeværende dokumentet:

Bilag 1 Ophævelse af lokalplan 4.10-11

Bilag 2 Indsigelse mod lokalplan 4.10-11 Kulturstyrelsen

Bilag 3 Naturstyrelsens indsigelse mod kommunetillæg nr. 4

Bilag 4 Indsigelse fra Miljøministeriet

Bilag 5 Billeder af ulovlige lysreklamer

Forvaltningens bemærkninger:

Ad pkt. 1 (manglende overholdelse af lokalplanen og at dispensation fra lokalplan ikke er mulig)

Høringssvaret vedrører primært lokalplanen og ikke miljøkonsekvensrapporten og § 25 tilladelsen. Det kommende byggeri skal overholde lokalplanen og kommunen er i den forbindelse tilsynsmyndighed. Sønderborg Kommune vurderer, at projektet overholder planens principper og der skal meddeles enkelte dispensationer.

De enkelte forhold der konkret påklages i høringssvaret vedr. lokalplanen, er besvaret herunder:

1. (Butikken er større end 1.000 m³): Dagligvarebutikken i sig selv udgør 1.000 m², hvor vil udgøre 1.083 m² inkl. associeret bebyggelse. Den associerede bebyggelse til dagligvarebutikken udgøres af et indgangsparti/baldakin, vognly til kundevogne samt en overdækket baggård, der tilsammen har et areal på 83 m², og er af et omfang i forhold til det samlede projekt, der ikke vil have nogen betydning for projektets opfattelse i landskabet og omgivelserne i øvrigt.
2. (Byggeri udenfor de afsatte byggefeltet): Alle tegninger og ansøgninger viser, efter Sønderborg Kommunes vurdering, et byggeri, der holdes inden for byggefeltet.
3. (Anlæg af flere parkeringspladser end forudsat i lokalplanen): Lokalplanen stiller ikke krav om et maksimalt antal parkeringspladser, end heller stilles krav om disses placering på grundstykket. Der er jf. lokalplanens § 5.3 reserveret plads til parkering på lokalplanens kortbilag 3. En reservation er ikke det samme som et krav til antal og placering ud over de indtegnede. Størstedelen af reservationerne er desuden i byggefeltet, hvilket også indikerer, at parkering på arealet ikke er et krav. De reserverede arealer udgør desuden ikke tilnærmelsesvis det krævede areal som parkeringen behøver, da det foruden parkering også vil kræve vejadgang og manøvreareal.

§5.3 Der reserveres areal til veje og parkeringsarealer som vist på kortbilag nr. 3.

4. (Anlæg af parkeringspladser i delområde 4): Ordlyden under § 3.4 hindrer ikke anlæg, men alene bebyggelse.

§ 3.4: Delområde 4 er omfattet af en 100 meter fortidsbeskyttelseslinje, samt et friholdt areal i østlig retning. Hele området skal friholdes for bebyggelse.

Sønderborg Kommune vurderer, at det er i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser at etablere anlæg i delområde 4 i form af parkeringsplads.

5. (Terrænregulering i delområde 4): For at etablere parkeringspladsen på terræn, er det nødvendigt at terrænregulere punktvis, hvilket over hele arealet vil strække sig fra -0,5 meter til +1 meter. Der gøres opmærksom på, at dette kun er punktvis og inden for en mindre del af arealet, der er begrænset til parkeringsarealet i delområde 4. Omfanget er derfor begrænset og har alene til hensigt at gøre arealet anvendeligt. Terrænregulering er ikke ensbetydende med at terrænet hæves. Terrænet udjævnes for at gøre det anvendeligt, altså vil det punktvis blive lavere og punktvis højere. Hævning i terræn vil primært ske for at muliggøre en tilkørsel fra vejen.

Terrænreguleringen, der skal muliggøre at parkeringspladsen, vil ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af de landskabelige karakteristika i området. Landskabskilen vil fortsat kunne opfattes, og den tilhørende parkeringsplads forringer ikke det frie kig. Parkerede biler vil dog kunne medføre en begrænsning af kigget. Lokalplanen indeholder ingen bestemmelser for parkering i den del af delområde 4.

Terrænreguleringen er derfor alene en udjævning, der har til formål at gøre arealet anvendeligt.

6. (Opsætning af lysarmaturkasser og udhængsskilte): Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 2, ad pkt. 5.
7. (Opsætning af Pylon ud mod motorvejen og lige foran skanserne og udenfor Nettos byggefelt): Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 2, ad pkt. 5.
8. (Manglende støjdæmpning): Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 1. Sønderborg Kommune vurderer, at det fredede skanseområde som følge af projektet ikke udsættes for yderligere støj, da ændringen i lydbilledet knap vil være hørbar.
9. (Øgning af trafik på et kulturhistorisk område): Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 2, ad pkt. 6.
10. (Der opføres restaurant i byggefeltet): Der opføres ikke restaurant men dagligvarebutik i overensstemmelse med lokalplanens § 3.3.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 2 (vejreguleringen inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen)

Dette forhold er blevet vurderet i miljøkonsekvensrapportens kapitel 7, som bl.a. er foretaget på baggrund af den visualisering, der er lavet af vejudvidelsen (visualisering 7). Det er vurderet, at påvirkningen på fredede fortidsminder, herunder af vejudvidelsen inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, er begrænset negativ.

Sønderborg Kommune har ifm. processen med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten og visualiseringerne haft dialog med Slots- og Kulturstyrelsen. Miljøkonsekvensrapport og udkast til § 25-tilladelsen har ligeledes været i høring hos Slots- og Kulturstyrelsen samt ved Museum Sønderjylland, som ikke har fremsendt bemærkninger.

I forbindelse med den kommende vejudvidelse skal Sønderborg Kommune meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18. Museum Sønderjylland vil blive bedt om af afgive en udtalelse inden dispensationen meddeles, mens Slots- og Kulturstyrelsen vil få en kopi af afgørelsen.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 3 (trafikstøjtal og forudsætningerne for vurderinger af trafikstøj er forkerte)

Støjforhold, herunder trafikstøj, er blevet undersøgt og vurderet i miljøkonsekvensrapportens kapitel 5. Til beregning af trafikstøjen er der anvendt opdaterede tal og ikke de tal, der blev anvendt til miljørapporten, der blev lavet ifm. lokalplanen i 2013. For motorvejen er der anvendt data fra 2023 fremskrevet med 1 % pr. år til 2033. Til beregning af trafikstøjen fra øvrige veje er der anvendt data fra trafiktællinger foretaget af Sønderborg Kommune i 2022. Desuden er der til beregningerne anvendt det eksisterende terræn. Konklusionen af støjberegningen for trafikstøj er, at trafikstøjen i 2033 vil være 62,0 dB uden trafik fra dagligvarebutikken, mens trafik fra dagligvarebutikken vil medføre en forøgelse på op til 0,7 dB, hvilket ikke vurderes som en væsentlig forøgelse.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 4 (Bortgravning af jordvold medfører, at visualiseringerne i miljørapport til lokalplanen er ændret)

Der er lavet nye visualiseringer i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten ud fra de eksisterende forhold der er i området i 2024.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 5 (indsigelse mod projektets skilte og pyloner)

Den visuelle påvirkning af landskabet og af de fredede områder og kulturmiljø som følge af hele projektet er blevet vurderet i miljøkonsekvensrapportens kapitel 6 og 7. Vurderingerne er lavet på baggrund af visualiseringer af hele projektet, herunder af pyloner og skilte. Påvirkningen af lys fra projektet, herunder fra skilte, pyloner og parkeringsplads, indgår også i vurderingerne.

Vejdirektoratet har ifm. høringen af miljøkonsekvensrapporten og udkastet til § 25 sendt et høringssvar og afgjort, at placeringen af pylon 1 (den høje pylon mod Aabenraavej/Sønderborgmotorvejen) er i strid med naturbeskyttelseslovens § 21. Som følge heraf er pylon 1 taget ud af projektet efter aftale med bygherre. Se forvaltningens bemærkninger til høringssvar nr. 1.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at pylon 1 tages ud af projektet, hvilket konsekvensrettes gennem hele § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 6 (trafik inden for et kulturhistorisk område, der ikke kan rumme denne trafik)

I miljøkonsekvensrapportens kapitel 4 er det undersøgt, hvordan trafikken ændrer sig som følge af projektet. Der er lavet en trafikanalyse, som omfatter den eksisterende trafik inkl. Netto og Jyske Bank. På Aabenraavej vil stigningen i trafikmængden over døgnet være 3 % mod nordvest og 5 % sydøst. Samtidig er det fredede skanseområde adskilt fra projektområdet af et meget skrånende terræn mod Aabenraavej samt af beplantning mellem skanseområdet og Aabenraavej. På den baggrund vurderes den øgede trafik ikke at påvirke det kulturhistoriske område.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 7 (parkeringspladser inden for delområde 4 og uden for lokalplanens byggefelt)

Det beskyttede areal (100 m fortidsmindebeskyttelseslinje fra skansen) inddrages ikke til parkering, dog inddrages en del af delområde 4 der ligger udenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen. Der henvises i øvrigt til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 2, ad pkt. 1, nr. 3.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

3. Beboere, Alssundvej 67, 6400 Sønderborg

"Hermed indsigelser omkring opførelse af en Netto på Porten 2, Sønderborg. Vi har som naboer intet imod en Netto i nærområdet, men til gengæld har vi væsentlige indsigelser mod dele af projektets udførelse.

Befolkningens sundhed

I VVM er befolkningens sundhed medtaget som en faktor, men generne bliver i VVM helt nedprioriteret eller betegnet som mindre væsentlige/ubetydelige.

Af uforståelige årsager har man valgt **ikke** at lægge den støj, en dagligvarebutik uundgåeligt vil medføre oven i den støj, der i forvejen er i området. Vi er plaget af stor støj fra Aabenraavej og fra broen. Allerede nu oplever vi væsentlig mere trafik fra Porten pga. de mange arbejdspladser, der allerede er etableret.

Den ekstra støj fra biler/lastvogne til og fra Netto samt støj fra kundevogne bør lægges oven i de allerede eksisterende støjmålinger.

Man kan ikke udskille støj fra en kilde og påstå, at anden tilført støj ikke får samlet indflydelse. Alle, der har været i en teatersal, ved, at inden salen fyldes, hører man ikke snak fra de få tidlige teatergængere, men efterhånden som pladserne fyldes op, stiger en regulær summen til kort før forestillingen går i gang. Det er ikke fordi, teatergængerne begynder at tale højere – det er mængde, der gør forskellen. Det gælder i høj grad også bilstøj. Man forventer ringe påvirkning fra lavfrekvent støj. Det gør vi også. Den vil drukne i den øvrige støj, som vi må forvente fra tidlig morgen til kl. 22.00. Natten kan så blive et problem.

Rent helbredsmæssigt er det ikke nogen ukendt sag, at er man udsat for meget støj i sin hverdag, stiger risikoen for at udvikle hjertekarsygdomme. Dertil forventes en del forurening fra både last- og personbiler i anlægsfasen, men der vil fortsat være både støj og forurening i forbindelse med den daglige drift med det forventede antal lastbiler og privatbiler. Det forekommer ganske uforståeligt, at man har vurderet den påvirkning som mindre væsentlig/ubetydelig.

Med ovennævnte in mente er den planlagte tilkørsel til Netto er særdeles uhensigtsmæssig.

Tilkørselsforhold

Vi har i vinter oplevet, at lastbiler ikke kunne forcere bakken fra Alssundvej til Aabenraavej – ej heller få sving nok til at passere hinanden på Porten, fordi Alssundvej også er for smal. Forholdene gav nogle uheldige propper, men resulterede også i, at vognmænd anbefalede deres chauffører, at køre ad Alssundvej til lysreguleringen. Den udvej valgte/vælger privatbilister også, men den form for gennemkørsel er Alssundvej ikke beregnet til.

Tilkørslen fra Aabenraavej er for smal til at lastbiler kan passere hinanden ved sving til Porten – også på denne årstid. På stykket fra Alssundvej 67 og til Sundhøj er der fortov i den ene side – kun rabat på det sidste stykke op til Aabenraavej, men der færdes mindre børn både gående og usikkert på cykel, hundeluftere i alle aldre, almindelig gå-tur i grupper eller enkeltvis – også i alle aldre, ligesom byens køreskoler flittigt bruger områdets veje til øvelser i trepunktsvendinger, parallelparkering mm. Tre - fire køreskolebiler på en gang er

daglig kost flere gange om dagen. Yderligere gennemkørende trafik vil gøre Alssundvej alt for farlig, for de gennemkørende uden tilknytning til Alssundvej kører meget hurtigt, - som vi ser det allerede nu.

Gennemføres den planlagte vejføring, vil et venstresving forbudt for al kørsel fra Porten være en mulighed. Den fjerner dog ikke øvrige problemer, men giver beboere i området en stor omvej til blinklyset, hvis de vælger at køre til Netto.

Der er planlagt venstresvingsbane, men den tager ikke højde for de gener, vi vil opleve og ej heller trafikpropper. Beboere på Sundhøj vælger allerede nu af samme årsag ruten Alssundvej til blinklyset frem for at sidde fast i en kø af biler og lastbiler, der ikke kan komme ud på Aabenraavej

Projektet forudsætter, at ventetiden på udkørsel fra Alssundvej til Aabenraavej vil blive to minutter. For nuværende er der tale om mere end fem minutter - også for højresvingende, der ikke kan komme ud for foranholdende, der skal til venstre fra Alssundvej og ud på Aabenraavej. Den gennemgående trafik på Aabenraavej og medarbejdere, der fra nord skal ind til Porten via Alssundvej blokerer for en glidende trafik.

I projektet tages ikke stilling til, at der stadig er ubebyggede grunde, der vil medføre øget trafik, så derfor vil en fremtidssikring af trafikforholdene være hensigtsmæssig.

Forslag til ændret tilkørsel til Porten

Vores forslag er en ny tilkørsel til området syd for Novasol, hvilket vil give en betydelig lettere/fladere - og for nærmeste naboer mindre generende tilkørsel. Forslaget om en tilkørsel ved Novasol er af kommunen afvist med den begrundelse, at stigningen er for stor. Nord for Novasol er det korrekt, men ikke syd for. Iflg. Dataforsyning.dk er koterne på Porten 27,5 til 28,00 og ender i en linie syd for Novasol op til Aabenraavej på kote 29,00/30,75 – en forskel afhængig placering på ca. 1,75. Portens udkørsel til Alssundvej viser kote 28 ved Porten og 32,25 på Aabenraavej – en forskel på 4,25

Indrømmet. Vores forslag vil blive en væsentlig fordyrelse, men give en mere smidig tilkørsel til Netto, Porten og øvrige virksomheder, samt forhindre et konstant lysindfald fra svingende biler hos nærmeste naboer og begrænse bilstøj og -os. Udkørsel fra Porten til Alssundvej kan lukkes for bilkørsel med et par store sten, så det stadig er muligt at færdes til fods og på cykel. Det vil ikke være nogen større udfordring for beboere på Alssundvej, Sundkrogen eller Sundhøj at komme til Netto i bil, fordi tilkørsel vil ligge tæt på.

Cykelsti

Vi har svært ved at se, hvordan cykelstien på Aabenraavej placeres, men i den fremlagte projektbeskrivelse/visualisering, ser det ud til at blive en risikofyldt affære at passere venstresvingsbanen, ligesom cykelstien – så vidt det kan ses af visualiseringer, lukkes mod nord på den vestlige del af Aabenraavej efter hastighedsskiltet for at give plads til venstresvingsbanen. Med vores forslag kan den

nødvendige plads hentes for enden af den udsigtsplads, der ligger ud til Aabenraavej, og som ikke bruges af andre end en enkelt autocamper.

Forhåbentlig vil vores forslag også kunne afhjælpe problemet for cyklister, som i stort tal skal til og fra arbejde og skole. Skolebørn i alle aldre fra området omkring Røgebøl har kun mulighed for at nå til skole ad Aabenraavej, der i forvejen er belastet. Den nordgående cykelsti kan evt. sikres ved at trække den mod øst og væk fra svingbaneområdet

Lysindfald

Lysindfald fra Netto og parkeringsplads er et andet problem. Vi er slemt plaget af Novasols hvide lysreklame. En begrænsning af lysstyrke fra skilte og pyloner i området skal være et must for alle virksomheder i området, ligesom der bør tages hånd om billygter fra Nettos parkering. Det kan evt. klares med en lav hæk af stedgrønne vækster og virke, hvis niveau bibeholdes. Ønsket dispensation til niveauændring kan ikke accepteres, da et hævet niveau uundgåeligt vil medføre både mere støj og lys, ligesom dispensation til øget bebyggelse heller ikke kan accepteres. Et sådant byggeri vil stå i forrest række i området som en uhyrlig klods foran de øvrige byggerier, der har taget hensyn til det visuelle indtryk.

Summa summarum: *I det forelagte projekt ses ingen reelle afværgeforanstaltninger for lyd og lys. Der ses ingen alternative løsninger på de trafikale problemer for både cyklister og biler. De helbredsmæssige påvirkninger er nedprioriteret som uvæsentlige. De visuelle påvirkninger ved overskridelse af bebyggelsesprocent er nedprioriteret som uvæsentlige. Niveauændringer er nedprioriteret som uvæsentlige. Ingen af delene kan accepteres. Derfor denne indsigelse."*

Forvaltningens bemærkninger:

Ad pkt. 1 (befolkningens sundhed - støj)

De vejledende støjgrænser er et udtryk for en støjbelastning som Miljøstyrelsen vurderer, er miljømæssigt og sundhedsmæssigt acceptabel. Der er tale om en afvejning mellem de virkninger støjen har på mennesker, og samfundsøkonomiske hensyn. Typisk vil de vejledende grænseværdier svare til et støjniveau, hvor omkring 10 - 15 % (de mest støjfølsomme) angiver at være stærkt generet af støjen. Hvis støjen er lavere end de vejledende grænseværdier, vil kun en mindre del af befolkningen opleve støjen som generende, og den forventes ikke at have helbredseffekter.

Støj fra virksomheder og støj fra trafik på offentlige veje reguleres og beregnes forskelligt. Desuden har de to typer støj forskellige vejledende grænseværdier.

Støj fra virksomheder vurderes ud fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra virksomheder, Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder". Læs mere om disse grænseværdier i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1. I rapportens afsnit 5.4.1 er der foretaget vurderinger af virksomhedsstøjen ud fra støjberegninger. Beregningerne viser, at virksomhedens støjniveau overholder de vejledende grænseværdier både i dag-, aften- og natperioden. Da grænseværdierne er overholdt, vurderes påvirkningen fra virksomhedsstøj at være begrænset negativ.

Støj fra trafik skal vurderes ud fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj fra vejtrafik, Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/2007 "Støj fra veje". Læs mere om disse grænseværdier i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.2. Det eksisterende vejnet bidrager i dag til en lille overskridelse af grænseværdien. I rapportens afsnit 5.4.2 er der foretaget vurderinger af trafikstøjen ud fra støjberegninger. Disse beregninger er baseret på den eksisterende trafik, fremskrevet med 1 % pr. år frem til 2033 og baseret på den forventede trafikmængde til/fra dagligvarebutikken. Konklusionen er, at trafikstøjen i 2033 vil være 62,0 dB uden trafik fra dagligvarebutikken, mens trafik fra dagligvarebutikken vil medføre en forøgelse på op til 0,7 dB. En ændring på 1 dB(A) er en meget lille ændring, som knap er hørbar, og på den baggrund vurderer Sønderborg Kommune, at projektet i sig selv medfører en ubetydelig påvirkning af trafikstøjen og påvirkningen af befolkningen.

De to typer støj – virksomhedsstøj og trafikstøj – kan derfor ikke direkte sammenlignes og det er ikke muligt at lægge tallene for de to typer af støj direkte sammen, da de som beskrevet beregnes og måles vidt forskelligt. De to støjtyper vil i praksis kunne høres samtidig, og dermed vil der være et samlet lydbillede for f.eks. en nabo, der kan opleve en kumulativ effekt fra både støj fra trafikken og fra virksomheden. Da grænseværdierne for den enkelte virksomheds støj er overholdt og da bidraget til trafikstøjen fra de offentlige veje knap er hørbar, vurderer Sønderborg Kommune, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning for befolkningen.

I forhold til bemærkningen om støj fra anlægsarbejderne har Sønderborg Kommune i forbindelse med afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten vurderet at denne støj vil være ubetydelig, da arbejderne vil kunne overholde Sønderborg Kommunes forskrift for bygge- og anlægsarbejder, samt nedrivningsarbejder (støj og vibrationer). Støjende arbejder vil finde sted på hverdage i dagperioden og anlægsarbejderne vil vare i ca. 7-9 måneder.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 2 (tilkørselsforhold)

Sønderborg Kommune er opmærksomme på de udfordringer det eksisterende vejnet byder især den tunge trafik og de bløde trafikanter.

Som det fremgår af § 25-tilladelsen stilles der vilkår om, at vejnettet skal overvåges efter trafikken har normaliseret sig, for at få kendskab til de faktiske forhold for trafikafviklingen. Desuden er der vilkår om, at senest 1 år efter etablering af dagligvarebutikken skal der foretages en evaluering af trafikafviklingen og trafikikkerheden i området. Som en del af denne evaluering indgår udfordringerne med det eksisterende vejnet. En eventuel fysisk tilpasning af vejnettet skal politisk besluttes.

En væsentlig forudsætning der er lagt til grund for trafikberegningerne og for miljøkonsekvensrapportens vurdering af trafikikkerheden på Allsundvej er, at lastbiler der kommer fra Porten vil dreje til højre ad Allsundvej for at komme til Aabenraavej. For at sikre at denne forudsætning også sker i praksis, vurderer Sønderborg Kommune, at der er behov for at stille vilkår om forbud mod venstresving for lastbiler ved udkørsel fra Porten af hensyn til trafikikkerheden på Allsundvej. Der er derfor tilføjet et vilkår om det på baggrund af høringsvaret. Politiet skal give samtykke til et sådan forbud.

I trafikberegningerne er der taget højde for trafikken til/fra Jyske Bank. Dermed er erhvervsområdet næsten udbygget på nær tre byggefelt, hvor der kan placeres liberalt erhverv, kontorformål, administration, samt mindre fremstillingsvirksomheder. Sønderborg Kommune vurderer, at dagligvarebutikken vil give anledning til langt den største del af trafikken fra erhvervsområdet, og da trafikberegningerne inkluderer det næsten udbyggede erhvervsområde inkl. Jyske Bank, vurderes den eventuelle ekstra trafik der kan komme fra de ubebyggede byggefelt at være mulige at inkludere i evalueringen der skal foretages et år efter dagligvarebutikken er etableret.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at der tilføjes et nyt vilkår i § 25-tilladelsen om forbud mod venstresving for lastbiler ved udkørsel fra Porten.

Ad pkt. 3 (forslag til ændret tilkørsel til Porten)

Sønderborg Kommunes vejmyndighed har vurderet, at det anlægsteknisk ikke vil være muligt at etablere en alternativ adgangsvej nord for Novasol af to årsager: 1) Vejadgangen vil blive for stejl, og 2) der er ikke plads til en vejtilslutning på den del af Porten og vil man benytte vejen ud for Novasol, skal denne ombygges og Novasol vil miste deres nuværende parkeringspladser.

I løbet af høringsperioden har Sønderborg Kommune undersøgt muligheden for at etablere en adgangsvej til Porten syd for Novasol, som foreslået i høringsvaret. Der er en del uafklarede forhold i den forbindelse, og det kræver mange undersøgelser og vurderinger før det kan afklares, om det reelt er en mulighed.

På baggrund af hørings svaret er det i § 25-tilladelsens vilkår om evaluering og vurdering af trafikafviklingen senest 1 år efter etablering af dagligvarebutikken tilføjet, at Sønderborg Kommune som en del af dette arbejde skal forholde sig til, om en alternativ vejadgang til Porten er en mulighed. En eventuel tilpasning af vejnettet eller en eventuel ny vejadgang skal politisk besluttes.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at der i forslaget til § 25-tilladelsens vilkår 2 (vilkår 3 i den reviderede § 25-tilladelse) tilføjes, at Sønderborg Kommune også skal forholde sig til, om en alternativ vejadgang til Porten er en mulighed.

Ad pkt. 4 (cykelsti)

Etablering af venstresvingbanen på Aabenraavej vil ikke medføre, at cykelstierne på begge sider af vejen inddrages. Vejudvidelsen vil ske inden for de eksisterende græsrabatter, og der vil ikke blive flyttet på de eksisterende cykelstier, som vil blive bevaret i deres nuværende form. Der er derfor ikke behov for inddragelse af yderligere areal til anlæg af ny cykelsti.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 5 (lysindfald, terrænregulering og visuelle forhold)

Der må, jf. gældende lokalplan, ikke anvendes blændende lyskilder, hvorfor dette forventes overholdt. Overholdes dette ikke, kan Sønderborg Kommune kræve det lovliggjort.

Vedr. lysgener fra parkeringsarealet vurderes den begrænsede terrænregulering ikke at være udslagsgivende for lysgener ud over, hvad der må forventes fra biler i byzonen. I dispensationen fra lokalplanen stilles der vilkår om, at parkeringsarealet og dennes udførsel ikke må forårsage ekstraordinære gener, der ikke er forventelige for anlæg af parkeringsareal i byzone.

Der gøres opmærksom på, at terrænreguleringen ikke er ensbetydende med at terrænet hæves. Terrænet udjævnes for at gøre det anvendeligt, altså vil det punktvis blive lavere og punktvis højere. Hævning i terræn vil primært ske for at muliggøre en tilkørsel fra vejen.

Vedr. bemærkning om øget bebyggelse henvises til besvarelse under hørings svar nr. 2, ad pkt. 1, nr. 1.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

4. Beboere, Alssundvej 60, 6400 Sønderborg

"Vi skriver hermed vores bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten og udkastet til § 25-tilladelse for etablering og drift af en dagligvarebutik ved Porten 2, Sønderborg. Vi har følgende kommentarer vedrørende projektet:

Bygningens størrelse og dominans i landskabet

Den foreslåede bygning er alt for stor og virker iht illustrationerne allerede dominerende i landskabet. I øvrigt overskrides den tilladte etagearealgrænse i henhold til gældende lokal plan.

Belægning af parkeringspladser

Anvendelsen af flisebelægning belægning er uhensigtsmæssig med tanke på fremtidige nedbørsmængder. Vi foreslår permeable belægninger som hjælper med at håndtere overfladevand og reducere risikoen for oversvømmelser. Flisebelægning vil derudover sandsynligvis reflektere lyd fra de omliggende støjkilder, hvilket vil forværre støjniveauet i området. Vi anbefaler derfor følgende alternativer:

- **Græsarmering:** Net- eller gitterstrukturer fyldt med græs eller små sten, som tillader vand at nedsive.
- **Grus og sten:** Løse materialer som grus eller knuste sten, som naturligt tillader vand at trænge igennem.

Lydniveau og sundhed

De nærtliggende huse måler allerede et lydniveau, som er højere end det anbefalede. Et yderligere forøget støjniveau vil skade sundhedstilstanden i området, hvilket bør undgås. Til brug i miljøkonsekvensrapporten har WM acoustics beregnet, at den del af boligområdet der ligger tættest på Aabenraavej og Alssundvej er i dag påvirket af trafikstøj med støj ved facadeniveau på 60-62 dB(A). Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj ved boligområder er 58 dB(A) (støjens døgnvægtede middelværdi).

Miljøkonsekvensrapporten (VVM) nedprioriterer generne fra støj og forurening, der uundgåeligt vil komme fra dagligvarebutikken. Den ekstra støj fra biler, lastvogne og kundevogne bør lægges oven i den eksisterende trafikstøj fra Aabenraavej og broen, som vi allerede er plaget af. Forøget støj og forurening kan have sundhedsskadelige konsekvenser som øget risiko for hjertekarsygdomme. Derfor bør støjpåvirkningen ikke betragtes som mindre væsentlig.

Terrænregulering

Terrænregulering synes nødvendig, men er ikke en god idé af flere årsager:

- **Lysforurening:** Hævet terræn kan medføre, at forlygter fra biler lyser direkte ind i naboernes vinduer, hvilket kan være meget forstyrrende, især om natten og døgnets mørke timer.

- **Støjforurening:** Ændringer i terrænet kan ændre lydets bane og reflektere støj ind i naboernes hjem, hvilket vil forværre eksisterende støjproblemer.
- **Ændringer i vandafløb:** Terrænregulering kan ændre vandets naturlige afløb, hvilket kan føre til øget risiko for oversvømmelser af nærtliggende kloaksystem.
- **Visuelle gener:** Ændringer i terrænet kan påvirke naboernes udsigt og æstetiske oplevelse af området negativt.

Lysindfald

Lysindfald fra Netto og tilhørende parkeringsplads er et stort problem, ligesom Novasols hvide lysreklame. Begrænsning af lysstyrken fra skilte og pyloner bør være obligatorisk for alle virksomheder i området. Niveauændringer og dispensation til øget bebyggelse kan ikke accepteres, da de vil medføre mere støj og lys samt visuelle gener.

Trafikintensitet på Alssundvej

Vi er bekymrede for, at trafikken på Alssundvej vil blive for intens. Mange biler vil, uanset svingbane på Aabenraavej, køre ad Alssundvej. Alssundvej er en til- og frakørselsvej til et boligkvarter, som ikke egner sig til gennemgående trafik. For at imødegå dette problem bør der opsættes et skilt om forbud mod gennemgående trafik samt etableres fartchikaner. Dette vil være med til at sikre, at Alssundvej forbliver en sikker og fredelig vej for beboerne.

Forslag til ændret tilkørsel til Porten

Vi foreslår en ny tilkørsel syd for Novasol, da dette vil give en lettere og mindre generende adgang for beboere og brugere af Netto og øvrige virksomheder. Dette vil også forhindre konstant lysindfald fra svingende biler og begrænse bilstøj og -os."

Forvaltningens bemærkninger:

Ad pkt. 1 (bygningens størrelse og dominans i landskabet)

Sønderborg Kommune tillader ikke overskridelse af bebyggelsesprocenten. Bebyggelsesprocenten er ifølge ansøgningen på 24 %, hvor de jf. gældende lokalplan må bebygge op til 40 %. Højde overskrides ikke. Dispensationen fra lokalplanen gives alene med baggrund i butikkens størrelse, hvor der henvises til besvarelse under hørings svar nr. 2, ad pkt. 1, nr. 1.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 2 (belægning af parkeringspladser)

Parkeringspladsanlægget etableres med belægningssten, der ikke er permeable og der etableres grønne arealer på udenomsarealet. Dispensationen fra lokalplanen imødekommes, da det i forbindelse med dagligvarebutikken er nødvendigt med en stabil og flad belægning til kundevogne, til hvilket armeringsgræs, sand, grus og lignende ikke vil være meningsgivende og til gene for brugere af dagligvarebutikker.

Hårde overflader giver anledning til større refleksion af lyd end f.eks. græsarmering eller grus, hvilket også indgår i støjberegningerne. Erfaringer viser dog, at kørsel på denne type belægning giver anledning til mere støj end på en fast belægning, grundet den ujævne overflade.

I forbindelse med dette projekt, etableres et rørbassin, så der afledes vand fra arealet svarende til en befæstelsesgrad på 60 % og afledningen reguleres med en afløbsregulator med det beregnede maksimale afløbstal (l/s). Dermed belastes regnvandssystem ikke mere end hvad det er beregnet til at kunne håndtere.

Sønderborg Kommune vurderer ikke, at det er hensigtsmæssigt eller formålstjenesteligt at opretholde bestemmelse om permeabel belægning, da det vil medføre gener for kunder, støj samt da der er præcedens for at løse afvanding på anden vis i området.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 3 (lydniveau og sundhed)

Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 1. Yderligere tilføjes det, at VM Acoustics støjberegninger for trafikken for de eksisterende forhold er baseret på en fremskrivning i den eksisterende trafik med 1 % pr. år til 2033.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 4 (terrænregulering)

Der henvises til Sønderborg Kommunes bemærkninger til høringssvar nr. 2, ad pkt. 1, nr. 5.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 5 (lysindfald)

Se bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 5.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 6 (Trafikintensitet på Alssundvej)

Forvaltningen vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapporten og de tilhørende trafikberegninger, at den forventede stigning i trafikintensiteten på Alssundvej som følge af projektet vil kunne finde sted uden at det er nødvendigt at etablere afværgende foranstaltninger som foreslået i høringssvaret. Forvaltningen vurderer dog, at det er nødvendigt at overvåge trafikken efter dagligvarebutikken er kommet i driftsfasen, med henblik på at vurdere om der er behov for efterfølgende at tilpasse vejnettet.

Desuden vurderer forvaltningen at det er nødvendigt at lave forbud mod venstresving for lastbiler ved udkørsel til Alssundvej fra Porten. Se bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 2.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen. Se dog indstilling til høringssvar nr. 3, ad pkt. 2.

Ad pkt. 7 (Forslag til ændret tilkørsel til Porten)

Se bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 3.

Indstilling: Se indstilling til høringssvar nr. 3, ad pkt. 3.

5. Beboere, Sundhøj 1, 6400 Sønderborg

"Der er indsendt 2 flot beskrevne indsigelser (høringssvar nr. 3 og nr. 4, red.), som vi støtter fuldt op omkring.

Jeg ved ikke om andre er inviteret til høringssvar, der bor længere nede af gaden eller på den anden side, så vil jeg pointere at der er givet udtryk for samme holdning bredt.

Jeg vil endnu engang fremhæve som beboer på Sundhøj, at kørselsforhold har en væsentlig betydning for os, da alle biler lastbiler m.m. Skal passere vore grunde og som der skrives i et af høringssvarene er løsningen at lave en tilkørsel ved novasol.

Den hvide støj er også en stor bekymringsfaktor, for området sundhed, uanset så var beboelse her før end virksomheder, det bør der tages hensyn til, med ekstra tryk på miljøstyrelsens anbefalinger."

Forvaltningens bemærkninger:

Ad pkt. 1 (tilslutning til andre indkomne høringssvar)

Se bemærkninger til høringssvar nr. 3 og nr. 4.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 2 (tilkørselsforhold)

Se bemærkninger til høringssvar nr. 3, ad pkt. 3.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 3 (hvid støj)

Erfaringer fra lignende projekter viser, at lavfrekvent støj ikke vil give anledning til påvirkning af omgivelserne, da der er tale om en lav kildestyrke fra kompressoren (53 dB). Sønderborg Kommune vurderer derfor, at projektet ikke vil give anledning til overskridelse af de vejledende grænseværdier.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

6. Borger, ingen adresse angivet

"Ang. bygning af netto ved porten til als vi har ikke noget mod der kommer en netto, men er skuffede over byggehøjden , er så høj som den på mødet ved byggepladsen, var det mere fokus på , dem der ikke kunne se netto fra bl. a. verdens ende , son nok alligevel ikke ser den vej, og dem der kører på broen over motorvejen , og spm alligevel ikke holder stille udsigten fra beboerne foran ,blev der ikke taget højde for.

Ang. trafikken

allerede nu er pladsen på nettos byggeplads godt fyldt op , at komme ud på åberåvej på visse tidspunkter meget svært , og mange vil , også lokale, tage vejen ad allsundvej desuden fandt man ud af bilerne kørte for stærkt på vejen , så det blev bare lovliggjordt hvilket har øget støjen betydeligt hos os , og når man så lægger vejen tættere på vores grund , da man vil udvide den og tage halvdelen af rabatten med , vil støjen ikke blive mindre , tværtimod , desuden har folk stadig svært ved at få farten ned , nåe de kommer fra motorvejen .

støjmålingen (trafiktællingen, red.) der blev foretaget i sommerferien, giver ikke det billede af den trafik der er der til hverdag når det nu alligevel ikke hjælper , kunne det være dejligt , hvis man satte farten ned igen og desuden flyttede indkørsel ned mellem novosol og jyskebank , hvor der i forvejen er en nedkørsel, og den behøver ikke blive højere end vejen den går ud til , som man ellers mente på mødet sundhøj 4

trafikmåling er så foretaget i sommerferien"

Forvaltningens bemærkninger:

Ad pkt. 1 (byggehøjden og visuelle påvirkninger)

Højden på byggeriet er i overensstemmelse med topkoterne i lokalplanen, og flugter dermed på højden af det øvrige byggeri inden for erhvervsområdet Porten. Dette betyder, at Sønderborg Kommune ikke skal meddele tilladelse til højden, da dette allerede er vedtaget i forbindelse med gældende lokalplan. Højden er således ikke i strid med gældende lovgivning og kræver ikke dispensation fra gældende lokalplan.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.

Ad pkt. 2 (trafikale forhold)

Der er foretaget beregning af trafikstøjen som følge af projektet. Denne beregning inkluderer også støj fra Aabenraavej med det nuværende hastighedsniveau og vejudvidelsen. Konklusionen af støjberegningen for trafikstøj er, at trafikstøjen i 2033 vil være op til 62,0 dB uden trafik fra dagligvarebutikken, mens trafik fra dagligvarebutikken vil medføre en forøgelse på op til 0,7 dB, hvilket ikke vurderes som en væsentlig forøgelse.

Der blev lavet trafiktællinger i henholdsvis maj og juli 2022, både for at få et indtryk af hverdags- og ferietrafikken. Der er ikke foretaget trafiktællinger siden sommeren 2022, men det vil blive gjort umiddelbart efter etablering af dagligvarebutikken jf. vilkår 2 i § 25-tilladelsen.

Ang. alternativ tilkørsel til Porten henvises der til besvarelse af høringssvar nr. 3, ad pkt. 3.

Indstilling: Forvaltningen indstiller, at bemærkningerne vedr. dette punkt ikke medfører ændringer i § 25-tilladelsen.